

ZARZĄDZENIE Nr 681/2019
PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA
z dnia 28.03.2019 r.

w sprawie przyjęcia i przekazania pod obrady Rady Miasta Krakowa projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie ogłoszenia zamiaru połączenia samorządowych instytucji kultury: Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK oraz Galerii Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki” w Krakowie w jedną instytucję kultury o nazwie Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK.

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506), zarządza się, co następuje:

§ 1. Postanawia się przyjąć i przekazać pod obrady Rady Miasta Krakowa projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie ogłoszenia zamiaru połączenia samorządowych instytucji kultury: Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK oraz Galerii Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki” w Krakowie w jedną instytucję kultury o nazwie Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK.

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się Sekretarzowi Miasta.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA KRAKOWA

z dnia

w sprawie ogłoszenia zamiaru połączenia samorządowych instytucji kultury: Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK oraz Galerii Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki” w Krakowie w jedną instytucję kultury o nazwie Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK.

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 9 i art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506), art. 18 ust. 1 i 3 oraz art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1983, z 2019 r., poz. 115) oraz art. 4 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2018 r., poz. 720, poz. 1669) uchwała się, co następuje:

§ 1. 1. W celu efektywnego wykonywania zadań Gminy Miejskiej Kraków zmierzających do zaspokajania potrzeb wspólnoty lokalnej w zakresie kultury oraz służących budowie marki Krakowa jako prężnego i znaczącego ośrodka sztuki współczesnej, a także optymalizacji struktur zarządzania wyraża się zamiar połączenia dwóch samorządowych instytucji kultury: Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK oraz Galerii Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki” w Krakowie.

2. W wyniku połączenia instytucji, o których mowa w ust. 1 utworzona zostanie samorządowa instytucja kultury w formie muzeum pod nazwą Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK.

3. Połączenie instytucji kultury, o których mowa w § 1 nie spowoduje uszczerbku w wykonywaniu dotychczasowych zadań żadnej z łączonych instytucji.

4. Uzasadnienie zamiaru połączenia instytucji kultury stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wraz z uzasadnieniem zamiaru połączenia Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK oraz Galerii Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki” w Krakowie zostanie podana do publicznej wiadomości na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Krakowa, na stronach Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Krakowa oraz w siedzibach Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK i Galerii Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki” w Krakowie.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Krakowa.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Podstawa prawna

Zgodnie z przepisami art. 18 i art. 19 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o prowadzeniu i organizowaniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1983, z 2019 r., poz. 115) Organizator może dokonać połączenia instytucji kultury, w tym instytucji kultury prowadzących działalność w różnych formach (muzeum, galeria). Stosownie do przepisu art. 19 połączenie instytucji kultury polega na utworzeniu jednej instytucji, w skład której wchodzi załogi i mienie należące do instytucji podlegających połączeniu.

W oparciu o powyższe przepisy przedkładana Radzie Miasta Krakowa uchwała rozpoczyna procedurę połączenia Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK oraz Galerii Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki” w Krakowie. Jednostka, która powstanie w wyniku połączenia obu instytucji przyjmie formę muzeum i przejmie nazwę Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK.

Cel strategiczny

Zamiar połączenia dwóch odrębnych samorządowych instytucji - Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK oraz Galerii Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki” w Krakowie w jedną instytucję kultury wiąże się z dążeniem do coraz bardziej efektywnego wykonywania zadań Gminy Miejskiej Kraków zmierzających do zaspokajania potrzeb wspólnoty lokalnej w zakresie kultury oraz zadań służących budowie marki Krakowa jako prężnego i znaczącego ośrodka sztuki współczesnej, a także optymalizacji struktur zarządzania w zakresie organizowania działalności kulturalnej.

Uzasadnienie merytoryczne:

1. Przyczyny i celowość połączenia instytucji.

Historia Galerii Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki” sięga roku 1950, kiedy powstało Biuro Wystaw Artystycznych (BWA). W roku 1965 BWA przeniosło się do pawilonu wystawowego przy pl. Szczepańskim 3a, w którym ma swoją siedzibę Bunkier Sztuki.

W roku 1994 „Bunkier” otrzymał status galerii miejskiej i od tego czasu jego działalność zyskała indywidualny charakter, co symbolicznie wyraziła zmiana nazwy: w 1995 roku galeria przyjęła oficjalnie nazwę Galeria Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki”.

Galeria Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki” w ciągu całego swojego istnienia była instytucją szczególną dla Miasta Krakowa. Położona w historycznym centrum miasta, w niewielkiej odległości od Rynku Głównego i przy Plantach Krakowskich, stawiała sobie od początku za zadanie wprowadzanie widza w świat sztuki współczesnej. To właśnie w dużej mierze lokalizacja oraz zderzenie historycznego otoczenia z nowoczesną, na czasy powstania, bryłą siedziby Galerii i rodzajem sztuki prezentowanej w placówce sprawiły, że „Bunkier” szybko stał się jedną z najczęściej i najchętniej odwiedzanych galerii w mieście. Ambitny i nowatorski program wystawienniczy szybko sprawił, iż instytucja ta stała się wiodącą w kraju galerią prezentującą i promującą sztukę współczesną i nowoczesną. I tę pozycję przez długie lata utrzymywała stając się miejscem prezentacji współczesnej sztuki ambitnej, nowatorskiej i inspirującej kolejne pokolenia odbiorców.

Niestety w ciągu ostatnich kilku lat pozycja i prestiż Galerii zaczęły stopniowo podupadać. Przyczyn tego stanu rzeczy można upatrywać m.in. w niemożności stworzenia stałego zespołu

pracowników (w ciągu ostatnich lat następowała bardzo duża rotacja kadr), a co za tym idzie brak konsekwentnej i ciągłej linii programowej, w nieskutecznej promocji samej instytucji i jej działań (największymi medialnymi akcjami związanymi z „Bunkrem”, były akcje wokół obsadzania stanowiska dyrektora instytucji, a nie wokół jej programu czy konkretnych przedsięwzięć), zaniedbanie budowania i promowania kolekcji Galerii (która była przedsięwzięciem szczególnym w skali wszystkich polskich galerii, jako instytucji z definicji nie tworzących własnych, autorskich zbiorów) i wymagający pilnej modernizacji budynek będący siedzibą instytucji.

Wymiernym efektem wspomnianego spadku zainteresowania jest stałe zmniejszanie się ilości publiczności na przestrzeni lat – w roku 2015 roczna frekwencja w Galerii wyniosła 42 000 osób, w 2016 zaś 36 000, by chwilowo wzrosnąć w roku 2017 do 38 000 i drastycznie spaść do 27 000 osób w roku 2018. Widzowie ci mieli możliwość obcowania ze sztuką współczesną odpowiednio na 15, 13, 12 i 13 wystawach własnych i współrealizowanych z podmiotami zewnętrznymi odbywających się w Galerii w wymienionych wyżej latach.

Tymczasem wskaźniki te przedstawiają się zupełnie inaczej w przypadku Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie, które jest również samorządową instytucją kultury i które rozpoczęło działalność 1 lutego 2010 roku (w 2015 r. nazwa instytucji została zmieniona na Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK). 16 listopada 2010 roku nastąpiło oddanie budynku MOCAK-u mieszczącego się na terenie dawnej Fabryki Schindlera przy ulicy Lipowej 4. Funkcjonujące od kilku lat muzeum nie tylko konsekwentnie i systematycznie się rozwija, będąc jedną z najbardziej dynamicznych i ambitnych instytucji tego typu w Polsce i Europie, ale i notuje wzrost liczby organizowanych wydarzeń oraz korzystających z nich odbiorców. W roku 2015 w 20 wystawach uczestniczyło 105 tys. widzów, w kryzysowym roku 2016 - 16 wystaw obejrzało 100 tys. osób, by w roku 2017 było to już 115 tys. na 22 wystawach i w 2018 – 132 tys. na 23 wystawach. Warto też podkreślić dynamiczny przyrost zbiorów – kolekcji Muzeum: w 2015 roku zakupiono 80 eksponatów, 2016 - 41, w 2017 – 71, a w 2018 nabyte zostały 64 dzieła sztuki (dla Galerii były to liczby odpowiednio: 23, 8, 11 a w roku 2018 nie zakupiono żadnych dzieł). Nie sposób zatem nie zauważyć stagnacji, czy wręcz cofania się w rozwoju Galerii a dynamicznego rozwoju Muzeum.

Organizator – Gmina Miejska Kraków – podjął w ostatnich latach próby naprawy sytuacji m.in. poszukując najlepszego kandydata na dyrektora Galerii za pośrednictwem przeprowadzania ogólnopolskich konkursów (w latach 2010-2018 odbyły się 4 konkursy). W ostatnim, czwartym, otwartym konkursie, przeprowadzonym w 2018 roku, jury konkursowemu, złożonemu z ekspertów z dziedziny prezentacji sztuki współczesnej, nie udało się wybrać i wskazać odpowiednio kompetentnej osoby, którą można było rekomendować na to stanowisko. Wymusiło to podjęcie decyzji o powierzeniu zarządzania Galerią osobie znanej i sprawdzonej przez lata na stanowisku dyrektora zarówno Galerii Sztuki Współczesnej, jak i Muzeum Sztuki Współczesnej. Osoba ta posiada nie tylko kompetencje w programowaniu artystycznego profilu instytucji, w sterowaniu nią od strony organizacyjnej i finansowej, ale także w prowadzeniu dużego zadania inwestycyjnego. A właśnie potrzeba gruntownej modernizacji budynku Bunkra Sztuki jest coraz bardziej paląca.

W obecnym stanie infrastrukturalnym Galeria nie nadaje się do kontynuowania profesjonalnego działania, nie spełnia standardów dla budynków użyteczności publicznej i wymaga gruntownego remontu. Od momentu swego powstania, czyli 1965 r. obiekt nie przechodził generalnego remontu, posiada nieadekwatną przestrzeń magazynową, biurową i administracyjną do potrzeb jednostki oraz przestarzałą infrastrukturę, która nie daje możliwości zastosowania nowoczesnych rozwiązań w obszarach kontaktu z użytkownikami

i zwiedzającymi. Od 2016 roku Gmina Miejska Kraków przeznaczyła na działania mające zainicjować proces inwestycyjny w sumie 2.117.300 zł, z czego, w wyniku znacznych opóźnień w prowadzeniu inwestycji wykorzystano jedynie 1.497.300 zł, co wskazuje na brak skutecznego nadzoru ze strony kierownictwa Galerii nad jej realizacją. Zatem wskazane jest, by powierzyć odpowiedzialność za realizację tak trudnego zadania jednostce doświadczonej i kompetentnej - dającej gwarancję, że proces inwestycyjny zostanie przeprowadzony w sposób należyty. Również aby wzmocnić wsparcie dla zespołu przygotowującego inwestycję, w Galerii powołano pełnomocnika ds. prowadzenia inwestycji, a następnie od 1 marca 2019 roku zastępcę dyrektora odpowiedzialnego za inwestycję.

Obie instytucje kultury działają w obszarze sztuki współczesnej i prezentują podobny zakres programowy, który będzie wzajemnie się dopełniał. Działalność statutowa Galerii i Muzeum to organizacja wystaw sztuki współczesnej w Polsce i za granicą, prowadzenie działalności promocyjnej, informacyjnej i wydawniczej oraz edukacyjnej w zakresie sztuki współczesnej. Ponadto instytucje dokumentują sztukę współczesną, w tym wydają publikacje służące udostępnieniu wiedzy w tym zakresie, organizują przedsięwzięcia artystyczne, naukowe i kulturalne, takie jak: konferencje, sympozja, seminaria, projekcje filmowe. Dostrzegając daleką zbieżność tematyczną pomiędzy nimi, a także możliwość wzajemnego uzupełnienia posiadanych potencjałów i zasobów, połączenie obu instytucji kultury jest w pełni zasadne.

2. Status i misja podmiotu powstającego w wyniku połączenia instytucji.

Powstała w wyniku połączenia Muzeum oraz Galerii jednostka przyjmie formę muzeum i zachowa nazwę Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOC AK i będzie samorządową (miejską) instytucją kultury.

Jej misją nadal będzie wyjaśnianie sensu sztuki poprzez wskazywanie jej wartości etyczno - poznawczych i powiązań z codziennością, ale wzbogacone o tworzenie warunków rozwoju, prezentacji i promocji sztuki współczesnej we wszystkich jej przejawach. Działania Muzeum obejmowały będą nie tylko tworzenie kolekcji (w tym połączenie kolekcji obecnego Muzeum oraz Galerii), czy badania, związane z opracowywaniem zbiorów będących częścią Kolekcji i Archiwum, ale również takie prezentowanie sztuki współczesnej i nowoczesnej, aby udało się przekonać do niej jak najszersze grono odbiorców. Służyć temu będą zarówno wystawy jak i projekty artystyczne organizowane w siedzibie i poza nią, przebudowana i zmodernizowana strona internetowa, rozbudowane programy edukacyjne oraz wydawnicze tworzone z myślą o różnych grupach odbiorców. Muzeum będzie również tworzyło warunki dla rozwoju kultury i edukacji artystycznej oraz dokumentowało i popularyzowało wiedzę na temat twórców sztuki współczesnej i nowoczesnej.

3. Ocena wpływu połączenia na wykonywanie dotychczasowych zadań muzeum, w tym na stan zachowania muzealiów i ich dostępność.

Cele Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOC AK:

- 1) Kolekcja i Archiwum: gromadzenie, dokumentowanie, katalogowanie, opracowywanie muzealiów i depozytów, a także ich prezentacje,
- 2) Kolekcja i Archiwum: wypożyczanie prac oraz udostępnianie informacji o nich w celach naukowych,
- 3) organizacja wystaw: prezentacje najciekawszych zjawisk sztuki polskiej na tle światowej; retrospekcyjne ekspozycje artystów, których prace znajdują się w Kolekcji MOC AK-u,
- 4) działalność popularyzatorska i edukacyjna powiązana z programem Muzeum,

- 5) działalność wydawnicza związana z organizowanymi w Muzeum wystawami i projektami,
- 6) współpraca z instytucjami związanymi ze sztuką współczesną oraz uniwersytetami i uczelniami artystycznymi w Polsce i za granicą,

zostaną nie tylko zachowane, ale wręcz poszerzone o m.in. organizację stypendiów i programów rezydialnych dla twórców oraz ściślejszą współpracę z krakowskim środowiskiem artystycznym, szkołami i ośrodkami artystycznymi, grupami formalnymi i nieformalnymi działającymi w obszarze sztuki współczesnej. Tak więc przy zachowaniu dbałości o międzynarodowy prestiż i wizerunek Muzeum jako ważnej instytucji promującej sztukę współczesną w Polsce i na świecie, wzmocniony zostanie lokalny wymiar działalności instytucji.

Podkreślić należy, że cele te będą realizowane przy zachowaniu, należących dotychczas do Muzeum, muzealiów i ich dostępności. Na połączeniu obu instytucji zyska na pewno kolekcja należąca do Galerii, gdyż na chwilę obecną wydaje się ona obszarem zaniedbanym i minimalnie eksploatowanym, a znajduje się w niej wiele cennych prac. Po zapoznaniu się ze stanem konserwatorskim, zasadami inwentaryzacji, wyceny i zabezpieczania zasobów kolekcyjnych Galerii, zostaną one podporządkowane zasadom przynależnym muzeom, które są bardziej rygorystyczne w instytucjach posiadających status muzeów.

Połączenie obu instytucji nie jest ponadto równoznaczne z unifikacją działalności wystawienniczej. W Galerii Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki”, jako oddziale Muzeum, planowana jest zasada jednorocznych, autorskich programów kuratorskich. Będzie to niewątpliwie nowość wobec dotychczasowych zasad funkcjonowania tego typu instytucji.

4. Przewidywane następstwa organizacyjno – prawne i finansowe.

Wymiernym skutkiem połączenia obu instytucji kultury będzie racjonalizacja i usprawnienie zarządzania instytucją, co z pewnością przełoży się na zmniejszenie kosztów zarządzania, racjonalne i efektywne wykorzystanie środków publicznych oraz maksymalne wykorzystanie posiadanej infrastruktury. Zmniejszone zostaną koszty operacyjne i administracyjne, lepiej wykorzystana będzie baza zasobów ludzkich i rzeczowych.

Wskutek fuzji umożliwione będzie łączenie zakresów w ramach jednej instytucji, a to zapewni możliwość wzajemnego uzupełniania się zakresów pracy pracowników i bardziej efektywny podział zadań.

Połączenie spowoduje również, że budżet Muzeum będzie planowany i nadzorowany w sposób bardziej przejrzysty, a racjonalizacja kosztów organizacyjnych i administracyjnych pozwoli na większe wydatki na działalność merytoryczną. Połączony budżet obu instytucji stanowiąc budżet Muzeum będzie oznaczał także większą możliwość aplikowania o środki zewnętrzne, w tym na zadanie inwestycyjne związane z modernizacją oddziału „Bunkier Sztuki” (choćby z uwagi na większą możliwość wykazania wkładu własnego) i da lepszą gwarancję finansowego montażu zadania (np. w zakresie zapewnienia płynności finansowej). Takie rozwiązanie organizacyjne umożliwi również skuteczniejszą promocję podejmowanych działań oraz udoskonalenie metod komunikacji z odbiorcami realizowanej oferty.

5. Plan wykorzystania bazy lokalowej, kadr i zbiorów instytucji.

Powstała w wyniku połączenia instytucja kultury - Muzeum MOCAR - przejmie zarówno majątek (w tym zbiory), zobowiązania oraz wierzytelności Galerii Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki”, jak też, na podstawie art. 23¹ Kodeksu pracy, pracowników tej instytucji.

Planowana modernizacja spowoduje konieczność wyłączenia budynku z funkcjonowania i ograniczenie prowadzonej na jego terenie działalności na okres kilku lat. Spowoduje

to konieczność poszukania innych rozwiązań gwarantujących zachowanie obecności Galerii jako oddziału Muzeum w przestrzeni publicznej i debaty o sztuce współczesnej. Doświadczenie innych krakowskich instytucji kultury dowodzi, że nawet brak stałej siedziby instytucji, nie musi powodować likwidacji jej działalności w czasie prac inwestycyjnych (przykładem mogą być dwie miejskie orkiestry, Teatr KTO, Balet Dworski „Cracovia Danza” czy Muzeum Fotografii). W ramach dbałości o popularyzację kolekcji Galerii przygotowane zostaną wystawy w gościnnych progach innych miejskich organizacji i instytucji (w tym także na terenie samego MOCAK-u). Dodatkowym zadaniem podjętym w tym celu będzie praca nad zmodernizowaną, osobną stroną internetową „Bunkra Sztuki”, co podkreśli dodatkowo jego częściową autonomię programową.

Ponieważ jest pewne, że nie wszyscy pracownicy Galerii, przejęci przez Muzeum, znajdą miejsce w budynkach Muzeum MOCAK, już w chwili obecnej trwa wstępne rozeznanie możliwości znalezienia dla nich miejsc pracy.

W perspektywie wyprowadzenia działalności Galerii z budynku – szczególnej troski wymaga Kolekcja Bunkra Sztuki. Muzeum przygotowuje konserwatorskie opisy stanu, ustali zakres ewentualnych ingerencji, przygotowuje odpowiednie opakowania, wyliczy skalę przestrzenną magazynu przejściowego oraz znajdzie dla kolekcji odpowiednie miejsce.

Podsumowanie

Utworzenie jednej instytucji kultury - Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK, w strukturach której powstanie oddział „Bunkier Sztuki” zapewni pełniejsze wykorzystanie dotychczasowych zasobów materialnych, merytorycznych i potencjału kadrowego obu instytucji oraz sprawniejszą organizację pracy i koordynację podejmowanych działań w obszarze sztuki współczesnej. Korzyść ekonomiczna będzie polegała na przesunięciu ciężaru wydatkowania środków finansowych z zakresu administracyjno-organizacyjnego na zakres programowy. Ponadto stworzona zostanie jedna Krakowska Kolekcja Sztuki Współczesnej posiadająca odpowiednie zabezpieczenie muzealne.

Nie sposób pominąć, że połączenie obu jednostek jest zasadne i korzystne także dla Gminy Miejskiej Kraków, zarówno z przyczyn ekonomicznych, jak też potrzeby zapewniania sprawnego i efektywnego zarządu i nadzoru nad gminnymi instytucjami kultury. Połączenie spowoduje łatwiejsze zarządzanie instytucją, uproszczenie struktur zarządzania, ujednoczenie procedur dla jednej instytucji, łatwiejszy i skuteczniejszy nadzór nad jedną instytucją kultury. Należy podkreślić, iż w opisanej sytuacji korzyść społeczna przewyższa spodziewaną korzyść finansową, która może zostać uzyskana dopiero w perspektywie kilku lat po zakończeniu procesu inwestycyjnego.

Niniejsza uchwała nie pociąga za sobą skutków finansowych po stronie Gminy Miejskiej Kraków, w szczególności nie wpłynie na dochody i wydatki Miasta, nie wymaga zwiększenia zatrudnienia do obsługi realizacji zadania oraz nie wymaga poniesienia innych dodatkowych wydatków na funkcjonowanie UMK.